

Prof. dr dr h.c. Nina Baryłko-Pikielna (1930-2019)

Prof. dr hab. Nina Baryłko-Pikielna urodziła się 2.01.1930 r. w Warszawie. Powojenne losy sprawiły, że znalazła się w Gdańsku, gdzie w 1949 r. ukończyła szkołę średnią i rozpoczęła studia na Wydziale Chemii Politechniki Gdańskiej, które ukończyła w roku 1955. Już w czasie studiów pracowała na Politechnice w Katedrze Technologii Produktów Zwierzęcych kierowanej przez prof. Damazego Jerzego Tilgnera. Za Jego namową i pod Jego kierunkiem swoje zainteresowania skupiła na problematyce jakości żywności i metod jej badania, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sensorycznej. Tej problematyce pozostała wierna przez długi, bo blisko pięćdziesięcioletni okres swojej pracy zawodowej i naukowej, uzyskując kolejne stopnie i tytuły naukowe. Stopień doktora uzyskała na swym macierzystym Wydziale w 1962 r. za pracę pt.: „Wartość informacyjna testów sprawdzających wrażliwość sensoryczną”, której promotorem był prof. D. J. Tilgner.

W 1959 r. przeniosła się do Warszawy i podjęła pracę w Instytucie Przemysłu Mięsnego, organizując tam Pracownię Analizy Sensorycznej, którą następnie przez szereg lat kierowała. Prowadziła w niej, wraz z zespołem, badania m.in. nad zależnością pomiędzy jednostkowymi cechami jakości sensorycznej i sensoryczną oceną ogólną produktów, opracowując koncepcję matematycznego wyznaczania współczynników ważkości tych cech w kształtowaniu jakości ogólnej.

W latach 1967-68 odbyła roczny staż naukowy w USA na Wydziale Technologii Uniwersytetu Kalifornijskiego w Davis. Pracowała tam w zespole kierowanym przez prof. Rose Marie Pangborn – światowy autorytet w dziedzinie badań sensorycznych, nad wpływem palenia tytoniu na wrażliwość sensoryczną ludzi oraz przydatność nowych metod psychometrycznych w analizie sensorycznej żywności. Miała także okazję zapoznania się z dorobkiem naukowym w tej dziedzinie innych renomowanych ośrodków naukowych w USA i w Kanadzie.

W latach 1971-89 prof. N. Baryłko-Pikielna pracowała w Instytucie Żywności i Żywnienia kierując zakładem Technologii Żywności. W tym okresie problematyka badawcza jaką się zajmowała, obejmowała prace nad zależnością sensorycznych i instrumentalnych wskaźników jakości oraz wpływem procesów technologicznych (głównie mrożenia) na jakość sensoryczną i cechy funkcjonalne żywności. Innym nurtem Jej badań w tym okresie było określenie wpływu niektórych schorzeń (nadciśnienia, niewydolności nerek) na zmiany wrażliwości smakowej, prowadzone we współpracy z Instytutem Kardiologii w Aninie i Akademią Medyczną w Warszawie, a także sensoryczne aspekty ograniczenia spożycia soli z żywnością. Znaczną część wcześniejszych wyników własnych badań eksperymentalnych prof. N. Baryłko-Pikielna wykorzystwała w monograficznym opracowaniu książkowym pt.: „Zarys analizy sensorycznej żywności” (WNT, 1975). Było ono podstawą uzyskania przez nią stopnia doktora habilitowanego na Wydziale Technologii Żywności SGGW w Warszawie w 1976 r. Tytuł profesora uzyskała w 1987 r.

Prof. N. Baryłko-Pikielna była promotorem siedmiu prac doktorskich pracowników kierowanego przez nią Zakładu oraz kilkunastu prac magisterskich studentów Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW.

W 1990 r. Zakład kierowany przez prof. N. Baryłko-Pikielną został przeniesiony organizacyjnie do Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN w Olsztynie (obecnie Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN), jako placówka terenowa Centrum. Pani Profesor kierowała Zakładem aż do przejścia na emeryturę w 2001 r., kontynuując i rozszerzając profil dotychczas prowadzonych badań.

Przez cały okres swojej naukowej pracy prof. Baryłko-Pikielna utrzymywała ścisły kontakt i współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami naukowymi w zakresie badań sensorycznych (Uniwersytetem Kalifornijskim w Davis w USA, Instytutem Technologii Żywności S.J.K. w Göteborgu w Szwecji, Centrum Badawczym Nestle w Vevey w Szwajcarii, Instytutem Żywnienia w Poczdamie – Rehbrücke w Niemczech oraz w Helsinkach w Finlandii) podejmując (i inicjując) wspólne prace i badania międzylaboratoryjne, publikowane następnie wspólnie w międzynarodowych czasopiśmie naukowych. Wyrazem uznania dla wyników współpracy było uzyskanie przez Nią w 1990 r. zaszczytnego tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu w Helsinkach na Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa.

Opublikowany dorobek prof. N. Baryłko-Pikielnej to ponad 150 prac, jakie ukazały się w periodykach naukowych krajowych i zagranicznych. Zwartość tematyczna tych prac – prawie wszystkie dotyczą jakości żywności i sensorycznych metod jej oceny – oraz ich oryginalność sprawiły, że była Ona znanym i niekwestionowanym autorytetem w tej dziedzinie nie tylko w Polsce, ale i poza jej granicami.

Obok pracy zawodowej prof. N. Baryłko-Pikielna wniosła duży wkład w działalność społeczno-naukową. Od 1974 r. nieprzerwanie uczestniczyła w pracach Komitetu Chemii i Technologii Żywności PAN (obecnie Komitet Nauk o Żywności i Żywieniu PAN), pracowała także jako redaktor działowy czasopism naukowych (*Roczniki Instytutu Przemysłu Mięsnego, Żywnienie Człowieka, Polish Journal of Food and Nutrition Sciences*, oraz naukowo-technicznych (*Przemysł Spożywczy*). Była członkiem Rady Naukowej czasopisma *ŻYWNOSĆ. Nauka. Technologia. Jakość*.

Pani Profesor Nina Baryłko-Pikielna od chwili założenia aktywnie wspierała działalność PTTŻ inicjując i organizując szereg seminariów i konferencji naukowych (zarówno krajowych jak i międzynarodowych) oraz biorąc udział w ich realizacji. W latach 1998-2000 była Prezesem Zarządu Głównego PTTŻ i to z Jej inicjatywy nawiązana została współpraca z Towarzystwem Niemieckich Technologów Żywności GDL. Szczególną opieką otoczyła młodych adeptów nauki, którzy co roku od ponad 20 lat spotykają się na Sesji Naukowej Młodej Kadry Naukowej PTTŻ, Wielokrotnie, jako członek Komitetu Naukowego, bądź Honorowego uczestniczyła w tych Sesjach, będąc nie tylko wspaniałym nauczycielem ale i przyjacielem.

Profesor Nina Baryłko-Pikielna była Członkiem Honorowym PTTŻ. Odznaczona została Złotą Odznaką Towarzystwa, a także medalem 25-lecia PTTŻ. Zmarła 26 maja 2019 roku. Została pochowana w rodzinnym grobie na Wojskowych Powązkach w Warszawie.